

अथ सप्तमोऽनुवाकः ।

(१) षष्ठे स्लोकानुमन्त्रणमुक्तं । सप्तमेऽध्वर्य्यारेकस्यैव चतुर्दिक्षु प्रोक्षणमुच्यते । तत्र प्राच्यां प्रोक्षणं विधत्ते । “प्रजापतये त्वा जुष्टं प्रोक्षामीति पुरस्तात् प्रत्यङ् तिष्ठन् प्रोक्षति । प्रजापतिर्वै देवानामन्नादो वीर्यावान् । अन्नाद्यमेवास्मिन् वीर्यं दधाति । तस्मादश्वः पशूनामन्नादो वीर्यवत्तमः” इति । हे अश्व ‘प्रजापतये’, ‘जुष्टं’ प्रियं, त्वां ‘प्रोक्षामि’ । अनेन मन्त्रेण पूर्वस्यां दिशि प्रत्यङ्मुखावस्थितोऽध्वर्य्यः प्रोक्षेत् । ‘देवानां’, मध्ये प्रजापतेरतिशयेनान्नभक्षणसमर्थत्वाद्वीर्यापेतत्वाच्च तन्मन्त्रबलात् ‘अस्मिन्’ अश्वे, अन्नादनसामर्थ्यं शक्त्यतिशयं च सम्पादयति । ‘तस्मात्’ कारणात्, लोकेपि ‘अश्वः’, ‘पशूनां’, मध्ये बह्वन्नभक्षकोतिशयेन वीर्यवांश्च दृश्यते ।

(२) दक्षिणस्यां प्रोक्षणं विधत्ते । “इन्द्राग्निभ्यां त्वेति दक्षिणतः । इन्द्राग्नी वै देवानामोजिष्ठो बलिष्ठौ । आज एवास्मिन् बलं दधाति । तस्मादश्वः पशूनामोजिष्ठो बलिष्ठः” इति । ‘इन्द्राग्निभ्यां त्वा’, जुष्टं प्रोक्षामीति वाक्यशेषः । ‘देवानां’, मध्ये तावतिशयेनौजसा बलहेतुना युक्तौ बलाधिक्ययुक्तौ च अतोऽश्वेऽपि तदुभयं सम्पादयति । तस्मात्लोकेऽप्यश्वस्तादृशो दृश्यते ॥

(३) पश्चिमदिशि प्रोक्षणं विधत्ते । “वायवे त्वेति पश्चात् । वायुर्वै देवानामाशुः सारसारितमः । जवमेवास्मिन्दधाति । तस्मादश्वः पशूनामाशुः सारसारितमः” इति । ‘देवानां’, मध्ये ‘वायुः’, ‘आशुः’ शैघ्रवान्, अत एवातिशयेन ‘सारंसारी’ उत्क-